

že stačilo, když od svolání a započetí první valné hromady čekací hodina již uplynula. Čekací doba platí pro všechny členy, i přítomné. Bylo-li však během oné doby jednáno v první valné hromadě, a byla-li tato jen na 5 minut přerušena, nebylo vůbec čekací hodiny, a rekursní soud právem uznal, že ve skutečnosti bylo po uplynutí oněch 5 minut jen v dalším jednání první valné hromady pokračováno a že navržený zápis změny stanov, na kterém se valná hromada ze dne 21. dubna 1924 usnesla, postrádá statutárního základu, a změnil v tom směru usnesení rejstříkového soudu v ten smysl, že se návrh na zápis usnesené změny stanov do obchodního rejstříku zamítá. Důsledkem toho bude ovšem zápis již provedený vymazati. Pokud jde o zrušující část napadeného usnesení, nutno míti na zřeteli, že za trvání společenstva může se toto ubrániti úpadku tím, že valná hromada se usnese dvoutřetinovou většinou na přiměřeném zvýšení členského podílu, nebo že členové dobrovolně schodek uhradí. Jest sice pravda, že § 84 odstavec druhý zákona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. zavazuje představenstvo, by učinilo návrh na vyhlášení úpadku, jakmile dluhy společenstevní převyšují jmění, leč tím není vyloučeno, by nebylo použito jiných prostředků, by potřebné úhrady bylo dosaženo a tím úpadek odvrácen, zejména, by zvýšeny byly členské podíly. Dle §u 5 čís. 5 zákona musí společenstevní smlouva stanoviti také výši členských podílů. § 33 odstavec druhý zákona připouští zcela všeobecně, by se valná hromada usnesla na změně společenstevní smlouvy, při čemž nikterak nerozeznává. Je-li tedy stanovení výše členských podílů součástí společenstevní smlouvy, může býti valnou hromadou usnesena změna i v tomto směru, aniž by bylo třeba přípustnost zvýšení podílů smlouvou zvláště vyhraditi. Členům družstva, kteří by se usnesením valné hromady pokládali za postižené, jest volno, by, chtějí-li se uchrániti důsledku onoho zvýšení podílů, z družstva vystoupili (§ 77 zákona). Lze-li tudíž odvrátiti úpadek způsobem shora vytčeným, právem rekursní soud usnesení rejstříkového soudu v druhé jeho části zrušil, neboť při různosti názorů členů družstva o stavu a prosperitě podniku, o nějž jde, třeba dalšího šetření za tím účelem, by bylo bezpečně zjištěno, zda je odůvodněna naděje na sanaci, či zda nutno ohlásiti úpadek.

Čís. 4158.

Nároku na zaopatřovací požitky dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., nemá zaměstnanec, jenž byl ze služby propuštěn a propuštění uznal správným.

(Rozh. ze dne 17. září 1924, Rv I 895/24.)

Žalobce byl zaměstnancem na panství žalovaného od 27. září 1872 až do 2. května 1914, kdy byl pro nepořádné vedení knih propuštěn. Dne 17. dubna 1920 uzavřel žalobce se žalovaným smír, v němž bylo zejména vytčeno, že smírem jsou konečně vyřízeny právní nároky obou stran. Nástin smíru obsahoval též odstavec, že žalobce vzdává se nároku na jakékoli zaopatřovací požitky, odstavec ten byl však k žalob-

cově žádosti škrtnut. Žaloba o placení zaopatřovacích požitků podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Nesprávně prý posoudil soud první stolice spornou věc po stránce právní, jsa právního názoru, že žalobce nemůže svůj nárok opírat o zvyklost ve smyslu prováděcího nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n., dále cirkuláře ze dne 4. března 1909 a zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. Odvolání není v právu. Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., zvyklost jako důvod nabytí nároku na vyplácení pense nestanoví a platí tu proto § 859 obč. zák., který zvyklosti jako nabývacího titulu nezná. Soud první stolice poukazuje proto správně k tomu, že nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n., vydané ku provedení onoho zákona, zvyklost jako nový důvod nabývací samo stanoviti nemohlo. Ostatně jest otázka platnosti tohoto nařízení v tomto směru v projednávaném případě i nerozhodnou. Dle intencí vyjádřených v cirkuláři ze dne 4. března 1909 byl by žalobce při vstoupení do neaktivního poměru obdržel od žalovaného slušnou pensi, kdyby byl ve službě až do doby té bezvadně, věrně a poctivě setrval (vydržel) a invalidním se stal. Tomu u žalobce tak není. Žalobce byl dne 2. května 1914 pro nepořádky, jež v řízení trestním proti němu pro zločin zpronevěry vedeném sám přiznal, jakž plyne i ze smíru ze dne 17. dubna 1920, ze služby propuštěn a nenabyl proto před 6. květnem 1921 ani dle zvyklosti, i kdyby u žalovaného, jak z cirkuláře ze dne 4. března 1909 vychází, byla, nároku na vyplácení pense. Poněvadž žalobce nenabyl nároku na vyplácení pense dříve, než zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., začal působiti, jak toho § 1 písm. b) zákona toho vyžaduje, právem soud první stolice žalobu jako bezdůvodnou zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud jde o právní posouzení věci, zastává dovolatel v dovolání názor, že tím, že před svým propuštěním ze služeb žalovaného na velkém statku pozemkovém u žalovaného 40tiletou služební dobu dokončil, a že tam bylo zvykem, vysloužilým úředníkům poskytovat pensi, nabyl práva na vyplácení této pense a že byl proto v době vydání zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., bývalým zaměstnancem na velkém majetku pozemkovém, který měl nárok na zaopatřovací požitky. Soud odvolací v napadeném rozsudku v souhlase s rozhodnutím soudu procesního již tento žalobcův právní názor vyvrátil a v důvodech uvedl, proč žalobce za bývalého zaměstnance na velkém majetku pozemkovém, který měl nárok na zaopatřovací požitky ve smyslu onoho zákona, považovati nelze. Soud odvolací, sdíleje tento právní názor nižších soudů, poukazuje dovolatele především na správné, stavu věci a zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku, které vývody dovolání nebyly ani vyvráceny ani otřeseny. Žalobce byl nesporně ze služeb žalovaného v roce 1914 propuštěn. Nevstoupil proto, jak nařízení vlády republiky Československé ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n., v dotýcných

předpisech žádá, před 6. květnem 1921 do neaktivního poměru po 40tileté službě na velkém majetku pozemkovém, a nemohou se proto na něho předpisy tohoto vládního nařízení vztahovati. Otázka, zda propuštění stalo se právem čili nic, zde na váhu nepadá, poněvadž ze smíru ze dne 17. dubna 1920 jasně vychází, že žalobce ve službách žalovaného na velkém majetku pozemkovém dopustil se nesprávnosti při účtování, a že z tohoto důvodu zavázal se tehda nynějšímu žalovanému škodu, těmito nepořádky způsobenou a na 8.083 Kč 78 h dohodnutou zaplatiti. Konečně vychází ze smíru, že žalobce proti svému propuštění ze služeb žalovaného ničeho nenamítal a tedy své propuštění oprávněným uznal. Tím stává se bezpředmětnou otázka, zda propuštění žalobce ze služeb žalovaného skutečně zákonně bylo odůvodněným, když jisto je, že jde zde o propuštění ze služeb žalovaného a nikoli o dobrovolný vstup žalobce po 40tileté službě do neaktivního poměru, jak svrchu uvedené vládní nařízení výslovně žádá. V důsledku toho žalobce nemá nároku na zaopatřovací požitky od žalovaného ani dle intencí cirkuláře ze dne 14. března 1909, žalovaným jeho úředníkům na velkém majetku pozemkovém oznámených a nepatří ani z tohoto důvodu k osobám, zaměstnaným na velkém majetku pozemkovém, kteří měli nárok na zaopatřovací požitky, jak § 1 písm. b) zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., vyžaduje. Okolnost, že žalobce při uzavírání smíru ze dne 17. dubna 1920 výslovně se svých nároků na výslužné od žalovaného nevzdal, naopak žádal, aby toto ustanovení do smíru nebylo pojato, jest v tomto případě nerozhodna, poněvadž žalobce nebyl dán do výslužby, nýbrž byl ze služeb žalovaného propuštěn, a nároku na pensi ani dle cirkuláře ani dle vládního nařízení nenabyl. Jest sice pravda, že účelem zákonů o zaopatřovacích požitcích bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém jest, zaopatřiti je pro stáří. Toto zaopatření však předpokládá, že zaměstnanci si je věrnou a poctivou službou zasloužili a že dobrovolně po uplynutí 40tileté služby do neaktivního poměru vstoupili. Není však účelem oněch zákonů, jak se žalobce mylně domnívá, aby všichni tedy také oni zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém, kteří ze služeb byli propuštěni a propuštění své nesprávným uznali, zákonně stanovených zaopatřovacích požitků stali se účastnými. Mezi propuštěním ze služby a vstupem do pense je zajisté veliký rozdíl, který žalobce viděti nechce.

Čís. 4159.

Dávka z přírůstku hodnoty, dávka z nájemného a stočné nepožívají přednostního pořadí (§ 216 čís. 2 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 17. září 1924, R II 300/24.)

E x e k u č n í s o u d rozvrhuje nejvyšší podání za prodanou nemovitost, nepřikázal ve výsadním pořadí pohledávku obce Z. na dávce z přírůstku hodnoty, na dávce z nájemného a na stočném, čímž pohledávky ty vyšly na prázdno. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y:** Rekursní soud sdílí právní názor prvního soudu,